

ת"פ 35843/03/22 - מדינת ישראל נגד יעקוב בן חיים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 35843-03-22 מדינת ישראל נ' בן חיים ואח' 2 אוגוסט 2023

בפני כב' השופט בני שגיא, סגן נשיא

המאשימה מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד אביב בר-אור

נגד

הנאשמים

יעקוב בן חיים

על-ידי ב"כ עו"ד אייל אוחיון

ניסים זייט דדון

על-ידי ב"כ עו"ד יצחק איצקוביץ'

גזר דין

כללי

1. שני הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם בעבירות המנויות בכתב האישום המתוקן, וזאת כמפורט להלן:

נאשם 1 - במסגרת האישום הראשון - עבירה של סחר בסם מסוכן; במסגרת האישום השני - עבירה של סחר בנשק; במסגרת האישום השלישי - עבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית.

נאשם 2 - במסגרת האישום השני - עבירה של סחר בנשק; במסגרת האישום השלישי - עבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית.

הודאת הנאשמים ניתנה במסגרת הסדר טיעון אך מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש.

2. כתב האישום המתוקן מחזיק שלושה אישומים:

על-פי עובדות האישום הראשון (הרלוונטי רק לנאשם 1) - ביום 24.12.21, ביקר נאשם 1 בדירתו של הסוכן, על רקע היכרות חברית רבת שנים, והציע לו לקנות סמים באיכות גבוהה. שלושה ימים לאחר מכן התקשר הסוכן לנאשם 1, וביקש לרכוש קוקאין במשקל 105 גרם. נאשם 1 התקשר לאדם אחר, שזהותו אינה ידועה למאשימה, ורק לאחר השיחה עימו, אישר שיש באפשרותו למכור לסוכן את הסם. ביום העסקה (28.12.21) פגש הנאשם את אותו אחר, שזהותו אינה ידועה, שמסר לו שקית המכילה קוקאין במשקל 99 גרם, ובהמשך הערב, פגש נאשם 1 את הסוכן, מסר לו את הסמים, וקיבל את התמורה הכספית שסוכמה בסך

עמוד 1

על יסוד העובדות האמורות, הורשע נאשם 1 בעבירה של סחר בסם מסוכן, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים.

על-פי עובדות האישום השני (הרלוונטי לשני הנאשמים) - ביום 6.1.22, בהוראת מפעיליו, **התקשר הסוכן** לנאשם 1 והתעניין בנוגע לרכישת אקדח. נאשם 1 יצר קשר עם אחר, שזהותו אינה ידועה, ובדק ביחס לקיומו של אקדח ולמחיר המבוקש עבורו. לאחר השיחה עם אותו אחר, השיב נאשם 1 לסוכן, כי יש באפשרותו למכור אקדח מקורי ביחד עם תחמושת, תמורת 25,000 ₪. ביום 8.1.22 קיימו נאשם 1 והסוכן מספר שיחות, במהלכן ציין נאשם 1 בפני הסוכן, לאחר ששוחח עם האחר, כי מדובר באקדח מוסב, לא מקורי, והסוכן השיב כי הוא מעוניין לרכוש את האקדח. ביום למחרת, הודיע נאשם 1 לסוכן כי נפל למשכב, ולכן נאשם 2 ייצר איתו קשר ויגיע למסור לו את האקדח והתחמושת. בשעה מאוחרת יותר, פגש נאשם 2 את האחר, והאחר מסר לו אקדח הזנקה מסוג RETAY מוסב, ומחסנית שהכילה שני כדורים. זמן קצר לאחר שקיבל את האקדח מהאחר, מסר אותו נאשם 2 לסוכן המשטרתי, וקיבל תמורתו 25,000 ₪.

על יסוד העובדות האמורות, הורשעו שני הנאשמים בעבירה של סחר בנשק בצוותא, לפי סעיף 144(ב2) יחד עם הוראת סעיף 29 לחוק העונשין.

עינינו הרואות כי באישום זה, ובניגוד לאישום הסמים, הסוכן הוא זה שמעלה את רעיון רכישת האקדח, כאשר נאשם 1, שאין ברשותו נשק או ידע רלוונטי, נדרש לבצע בדיקה עם אדם אחר, הן ביחס לקיומו של אקדח והן ביחס למחיר. אותו אחר הוא גם זה שבסופו של יום, מספק את האקדח ושני הכדורים לנאשם 2, שמעביר אותם לסוכן. על פניו, מדובר במעורבות עובדתית העולה כדי סחר בנשק, אולם לא ניתן להתעלם מחלקם הקונקרטי של כל אחד מהנאשמים, ומהשוואה בין חומרת מעשיהם לבין חומרת מעשיו של ספק הנשק - הוא אותו אחר שזהותו אינה ידועה.

על-פי עובדות האישום השלישי (הרלוונטי לשני הנאשמים) - החזיק כל אחד מהנאשמים בביתו סמים, וזאת כמפורט להלן: נאשם 1 החזיק סם מסוכן מסוג MDMA במשקל 7.6 גרם וסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 1.7 גרם. נאשם 2 החזיק סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 1.8 גרם.

תמצית טיעוני הצדדים

2. התובע, עו"ד אביב בר-אור, עמד בטיעונו על מגוון הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירות הסמים והנשק, על עוצמת הפגיעה בערכים ועל מדיניות הענישה הנוהגת. התובע הדגיש את מגמת ההחמרה הניכרת בענישה המוטלת בגין ביצוע עבירות נשק, כפי שהיא נלמדת מפסיקת בית המשפט העליון ומתיקון 140 לחוק העונשין.

בהקשר לאירועים הקונקרטיים, ובמיוחד לאישום השני שם דובר בביצוע בצוותא, סבר התובע כי יש לבצע הבחנה בין שני הנאשמים, וזאת בהינתן חלקם בביצוע מכירת האקדח לסוכן. נטען כי חלקו של נאשם 2, שקיבל לידיו את האקדח מהאחר (שזהותו אינה ידועה), מסר אותו לסוכן וקיבל את התמורה הכספית שסוכמה, משמעותי יותר מחלקו של נאשם 1, אשר "חיבר" בין הסוכן לאותו אחר.

על בסיס הטיעונים האמורים, סבר התובע כי יש לקבוע את מתחמי הענישה הבאים: בעניינו של האישום הראשון (הרלוונטי רק לנאשם 1) מתחם הנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר; בעניינו של האישום השני יפוצל המתחם באופן שהמתחם בעניינו של נאשם 1 יעמוד ברף התחתון על 36 חודשי מאסר, בעוד שבעניינו של נאשם 2 יעמוד הרף התחתון על 42 חודשי מאסר. הרף העליון ביחס לשני הנאשמים יעמוד על 72 חודשי מאסר; בעניינו של האישום השלישי ינוע המתחם בין 6 חודשי מאסר ל- 12 חודשי מאסר.

באשר לקביעת העונש המתאים - התובע עמד על נתוניהם השונים של הנאשמים, כפי שעלו מתסקירי שרות המבחן, ועתר לקביעת עונש מתאים בכל אישום ואישום (במובחן - מעונש כולל) וזאת כמפורט להלן:

בעניינו של נאשם 1 - מרכז מתחם באישום הראשון; שליש תחתון של מתחם באישום השני; מרכז מתחם באישום השלישי.

בעניינו של נאשם 2 - שליש תחתון באישום השני; ומרכז מתחם באישום השלישי.

התובע סבר כי גם אם יש מקום לחפיפה מסוימת בין המתחמים השונים, על החפיפה להיות מינימלית, וכן יוטלו רכיבי ענישה נלווים בדמות מאסרים מותנים וקנסות.

3. ב"כ נאשם 1, עו"ד אייל אוחיון, עמד בטיעונו על נתוני המורכבים של הנאשם, היותו אב לארבעה ילדים, שלושה מהם מאשתו וילדה נוספת מקשר אחר, בהם הוא מטפל במסירות רבה. הוסבר, וכך עלה גם מהתסקיר, כי לנאשם רקע התמכרותי וחובות בהיקפים עצומים (מעל 2 מיליון ₪) להוצאה לפועל לצד חובות לגורמים בשוק האפור.

ביחס לנסיבות ביצוע העבירה - הסנגור התמקד באישום השני (אישום הנשק) וביקש לראות בעובדות המפורטות בכתב האישום כחריגות לתיקי סחר, וליתר התיקים בפרשיה. נטען כי הנאשם לא עוסק במכירת נשק, ואלמלא אותו קשר חברי עם הסוכן, ובקשת הסוכן כי ימכור לו נשק, לא היה "נקלע" לביצוע העבירה, וממילא כל שעשה הסתכם בפניה לאותו אחר, אשר בהמשך, סיפק את הנשק לסוכן באמצעות נאשם 2.

משכך הם פני הדברים, סבר הסנגור כי יש לקבוע מתחם נמוך באופן משמעותי ממתחמי הענישה המקובלים

בעבירות סחר בנשק, ונטען כי הלכה למעשה, חלקו של נאשם 1 באישום הנשק, מצומצם ביחס לחלקו של נאשם 2 (שאף הוא לא הגורם העברייני המרכזי באישום וזאת בניגוד לאותו אחר שקבע את המחיר וסיפק את הנשק).

בנסיבות שתוארו, ולאור הודאת הנאשם והחיסכון בזמן ציבורי, סבר הסנגור כי יש להשית עונש מתון באופן משמעותי מהעונש לו עתר התובע.

4. ב"כ נאשם 2, עו"ד יצחק איצקוביץ', התייחס לחלקו של הנאשם באישום הנשק, וביקש לראותו כסוג של "שליח", אשר לא היה מעורב בתחילת העסקה (בניגוד לנאשם 1 ולאחר), לא ניתן לראותו כמקור הנשק, ולא ניתן לראותו כמי שקיבל את התמורה שיועדה לאותו אחר שסיפק את הנשק.

בנסיבות אלה, סבר הסנגור כי יש לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם נמוך באופן משמעותי מהמתחם הנטען על-ידי התביעה, וממילא אין לבצע הבחנה כלשהי בין שני הנאשמים אשר מעורבותם הנטענת שולית לעומת חלקו של אותו אחר, שזהותו אינה ידועה לתביעה.

הסנגור עמד על נתוני האישיים של הנאשם כפי שעלו גם מתסקיר שרות המבחן, היותו גרוש, אב לשלושה ילדים, אשר בעקבות מעצרו (ובהמשך שחרורו) חזר לקשר זוגי עם גרושתו, ומתפקד בתא המשפחתי בצורה מיטבית. גם ב"כ נאשם 2 ביקש ליתן משקל משמעותי להודאת הנאשם במיוחס לו, לחיסכון בעדות הסוכן, ועתר להשתת עונש מתון.

5. שני הנאשמים תיארו את נתוניהם האישיים והביעו צער על מעשיהם.

דיון והכרעה

קביעת המתחם באישומי הסמים (אישומים ראשון ושלישי)

6. לא הייתה מחלוקת של ממש בין הצדדים ביחס לשני אישומי הסמים (הראשון והשלישי) הן באשר לערכים המוגנים שנפגעו; הן באשר לעוצמת הפגיעה; והן באשר למתחמי הענישה המקובלים. משכך הם פני הדברים, אסתפק בכך שאציין כי מדובר בעבירות הפוגעות פגיעה קשה בשלום הציבור, בבריאותו, ובאותם ערכים נלווים הקשורים בטבורם לעבירות הסמים. המציאות מלמדת כי שימוש בסמים איננו רק עניינו של המשתמש, ולעיתים רבות הופך המשתמש לנטל על החברה, ופועל בתחומי עבריינות נוספים על מנת לממן את צריכת הסם. ציינתי כי קיימת פגיעה משמעותית בערכים המוגנים, וברור כי יש חשיבות לנזק הפוטנציאלי הגלום במעשיו של הנאשם, ולא רק הנזק שהתממש בפועל.

באשר למדיניות הענישה הנוהגת באישום הסחר, ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים:

עמוד 4

ע"פ 8367/18 נס נ' **מדינת ישראל** (12.3.2019) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בשתי עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קוקאין לסוכן משטרתי. במקרה זה, שהתברר בפני בערכאה הראשונה, קבעתי שני מתחמי ענישה: כזה שנע בין **23 ל-50 חודשי מאסר**, בגין העסקה הראשונה, בה מכר המערער לסוכן **29.9 גרם** קוקאין; וכזה שנע בין **27 ל-54 חודשי מאסר**, בגין העסקה השנייה, בה מכר המערער לסוכן **50.4 גרם** קוקאין. באשר למתחם ציינתי כי אלמלא עתירת התביעה, היה מקום לקבוע מתחם הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בנסיבות האישום השני. עונשו של הנאשם שהורשע בעבר בעבירות סמים ואף ריצה תקופות מאסר קודמות, הועמד על ידי על 36 חודשי מאסר. **בית המשפט העליון קיבל את ערעור הנאשם והעמיד את תקופת המאסר על 30 חודשים, וזאת מבלי להתערב במתחם הענישה שנקבע.**

ע"פ 3060/15 רגייג נ' **מדינת ישראל** (21.07.2015) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של סחר בסם מסוכן בכך שמכר לסוכן משטרתי סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של **150 גרם**. בית המשפט המחוזי **קבע מתחם הנע בין 30 ל-50 חודשי מאסר** וגזר על המערער 32 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים. ערעור לבית המשפט העליון נדחה.

ע"פ 3117/12 ארביב נ' **מדינת ישראל** (06.09.2012) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של סחר בסם מסוכן והחזקת סם שלא לצריכה עצמית בכך שמכר לסוכן משטרתי סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של כ-**100 גרם**. בית המשפט המחוזי גזר עליו עונש של 36 חודשים לצד ענישה נלווית. ערעור לבית המשפט העליון נדחה.

ת"פ (ת"א) 29707-03-22 **מדינת ישראל נ' פדל ואח'** (15.2.2023) - הנאשם השני בתיק הורשע על יסוד הודאתו בעבירה אחת של סחר בסם מסוכן, בכך שביצע שתי עסקאות למכירת קוקאין לסוכן משטרתי. בעסקה הראשונה מכר הנאשם לסוכן **98 גרם** של סם מסוכן מסוג קוקאין, ובעסקה השנייה מכר הנאשם לסוכן **170 גרם** של סם מסוכן מסוג קוקאין. מאחר שדובר באישום אחד, קבעתי מתחם ענישה כולל לשתי העסקאות, **הנע בין 47 ל-70 חודשי מאסר**, והטלתי על הנאשם 60 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית.

ת"פ (ת"א) 35274-02-19 **מדינת ישראל נ' נדף ואח'** (10.2.2020) - במקרה זה, דובר בשתי עסקאות למכירת קוקאין שבוצעו אל מול אותו סוכן משטרתי. ביחס לעסקה הראשונה, בה מכר הנאשם לסוכן **35 גרם** קוקאין, נקבע **מתחם ענישה הנע בין 27 ל-50 חודשי מאסר**; וביחס לעסקה השנייה, בה מכר הנאשם לסוכן **45 גרם** קוקאין, נקבע **מתחם ענישה הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר**. בסופו של יום, נגזרו על הנאשם 36 חודשי מאסר תוך הפעלת מאסר מותנה בן 9 חודשים בחופף ובמצטבר, כך שהתקופה הכוללת הועמדה על 41 חודשי מאסר.

על יסוד האמור לעיל, נראה כי המתחם המוצע על-ידי התביעה (36 - 60 חודשי מאסר) הוא מתחם ראוי, ואם בכל זאת ראיתי לקבוע מתחם נמוך במעט, עשיתי כן נוכח מעורבותו של אותו אחר באישום, שנראה שחלקו היה דומיננטי הן ביחס להספקת הסם והן ביחס לקביעת המחיר. למעשה, נראה כי אלמלא אותו אחר, לא יכול היה הנאשם לקדם את העסקה. עדיין אדגיש, כי חלקו של נאשם 1 באישום זה הוא משמעותי ודומיננטי, והשפעת מעשיו של האחר על המתחם צריכה להיות נמוכה.

לאור האמור לעיל, ראיתי לקבוע מתחמי ענישה באופן הבא:

בעניינו של האישום הראשון (הרלוונטי לנאשם 1) מתחם הנע בין 34 חודשי מאסר ל- 58 חודשי מאסר;

בעניינו של האישום השלישי (הרלוונטי לשני הנאשמים) - נראה כי לא הייתה מחלוקת של ממש, ויש לקבוע מתחם הנע בין מספר חודשי מאסר ל- 12 חודשי מאסר.

קביעת המתחם באישום הנשק (האישום השני)

7. בית המשפט העליון עמד לאורך השנים, ובתקופה האחרונה תוך מתן דגש מיוחד, על מגוון הערכים המוגנים הנפגעים כתוצאה מעבירות הנשק, שהמרכזי בהם - הצורך בשמירה על שלום הציבור ובטחונו, ועל הצורך בהחמרת הענישה בעבירות מסוג זה.

וכך נקבע, בין היתר: "עבירות הנשק הפכו זה מכבר למכת מדינה. חומרתן היתרה של עבירות אלה, פגיעתן הקשה והשפעתן על תחושת הביטחון של כלל אזרחי המדינה, זכו להתייחסות נרחבת בפסקי דין רבים של בית משפט זה. צוין כי עבירות אלה מייצרות במהותן איומים וסיכונים משמעותיים לשלום הציבור וביטחונו (ראו: ע"פ 1695/22 מדינת ישראל נ' גנאים, פסקה 11 (29.3.2022)), והן מהוות בסיס לביצוע פעילות עבריינית, פשיעה לאומנית ופעולות טרור מסכנות חיים (ראו: ע"פ 309/22 מדינת ישראל נ' ביאדסה, פסקה 6 (10.5.2022)). זמינותם ונגישותם של כלי נשק בלתי חוקיים מאפשרות שימוש תדיר בנשק ככלי לפתרון סכסוכים, לעיתים תוך ירי באזרחי מגורים, וגביית קורבנות בגוף ובנפש" (ע"פ 579/22 מדינת ישראל נ' טחאינה (13.6.2022)).

עוד נקבע כי יש לראות את תופעת הסחר הבלתי-חוקי בנשק בחומרה רבה, בהיותה יוצרת "שוק" מחתרתי וסוללת את הדרך לפעילות אלימה ובלתי חוקית. ניסיון החיים מלמד כי נשק שמקורו מפוקפק מוצא את דרכו לידיים עברייניות. סחר בלתי חוקי בנשק מהווה אפוא נדבך משמעותי בשרשרת עבירות בנשק, וגדיעתו מהווה תנאי הכרחי למיגורם של מעשי אלימות חמורים [ראו ע"פ 2251/11 נפאע נ' מדינת ישראל (4.12.2011); ע"פ 4154/16 דהוד נ' מדינת ישראל (19.01.2017)].

וכך קבע כב' השופט שטיין בפסק הדין בע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (14.9.2022): "הבהרתי, בפסק הדין שניתן באחרונה בהסכמת חברי השופטים י' אלרון וי' כשר, כי הענישה המחמירה והבלתי מתפשרת כאמור צריכה לחול ללא סייגים על כל נאשם בגיר באשר הוא... זאת, מסיבה פשוטה: "בימים קשים אלה, השיקום שבראש מעייננו הוא שיקום המרחב הציבורי המדמם כתוצאה מעבירות נשק בלתי פוסקות והשימוש העברייני בנשק חס." (שם). בהקשר זה אוסיף ואציין את המובן מאליו: בית משפט שמקל בעונשו של עבריין נשק מכביד על החברה שנאלצת להגן על עצמה - על כל בניה ובנותיה - מעברייני נשק. במילים פשוטות יותר... עסקינן במשחק-סכום-אפס: בית משפט שמרחם על העבריין אינו מרחם על הקורבן הבא".

מגמת ההחמרה בענישה בעבירות הנשק באה לידי ביטוי גם בחקיקה, במסגרת תיקון 140 לחוק העונשין שנכנס לתוקפו ביום 8.12.21. סעיף 144 (ז) לחוק העונשין קובע עונשי מינימום ביחס לעבירות נשק שונות ובהן העבירה מושא ההליך שבפני, באופן שהעונש שיושת לא יפחת מרבע העונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו, וכי עונש מאסר זה בהיעדר טעמים מיוחדים לא יהיה כולו על תנאי. אין חולק כי העבירה בעניינו בוצעה לאחר תיקון החוק כך העונש הקבוע בצידה של העבירה עומד על 15 שנות מאסר, ועונש המינימום עומד על 45 חודשי מאסר, שאפשר כי יושת בחלקו על תנאי.

לצד האמור לעיל, אין חולק כי במסגרת קביעת המתחם יש להביא בחשבון את חלקו ותרומתו של כל אחד מהנאשמים למסכת העבריינית. בהקשר זה, לא ניתן להתעלם מהעובדה שבניגוד לאישום הסמים (בו הציע הנאשם לסוכן לרכוש ממנו סמים), באישום הנשק היה זה הסוכן שפנה לנאשם 1, והעלה בפניו את בקשתו לרכישת נשק. מכתב האישום המתוקן עולה כי נאשם 1 אינו מצוי ב"עולמות הנשק", אולם על רקע הקשר החברי בינו לבין הסוכן, ובקשת הסוכן, יצר קשר עם אותו אחר, שבהמשך, העביר את הנשק לסוכן באמצעות נאשם 2.

מדובר בצבר נסיבות ייחודיות, המלמד כי חלקם של שני הנאשמים במסכת העובדתית נמוך באופן משמעותי מחלקו של אותו אחר, שלא אותר ונעצר, שכן אותו אחר הוא זה שסיפק את הנשק; הוא זה שקבע את המחיר, ולמעשה, היה הגורם הדומיננטי בביצוע העסקה. חלקו של נאשם 1 מסתכם ביצירת קשר עם אותו אחר וב"חיבורו" לבקשת הסוכן, וחלקו של נאשם 2 מסתכם בקבלת הנשק ומסירתו המידית לסוכן.

משכך הם פני הדברים, אינני רואה מקום לאותה הבחנה בעוצמת החומרה הטמונה במעשיהם של שני הנאשמים, ויש לראות את מעשיהם, לטעמי, כמשקפים עוצמה דומה, הנמוכה באופן משמעותי מהעוצמה הנשקפת מתרומתו של אותו אחר למכירת האקדח.

מעבר לאמור לעיל, יש לשקלל במסגרת המתחם גם את העובדה כי דובר באקדח מוסב (בשונה, לדוגמה - מאקדח תקני או מכלי נשק התקפיים אחרים כתתי מקלעים או מטעני חבלה).

8. בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירות סחר בנשק, מצאתי פסקי הדין הבאים כרלוונטיים:

ע"פ 2880/23 **מדינת ישראל נ' עיסא** (25.4.2023) - המשיב הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת סחר בנשק ובתחמושת בצוותא, בכך שמכר בצוותא עם אחר רובה סער מסוג M-16 לסוכן משטרתי. בית המשפט המחוזי קבע בעניינו **מתחם עונש הולם הנע בין 30 ל-56 חודשי מאסר** וגזר עליו 30 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. ערעור המדינה על קולת העונש התקבל, **בית המשפט העליון קבע כי מתחם העונש שנקבע בעניינו של המשיב סוטה לקולה מהמתחם הראוי, והחמיר את עונשו כך שיעמוד על 40 חודשי מאסר.**

בעניינינו, אין חולק כי מדובר בנסיבות פחותות בחומרתן, הן בהתייחס להבחנה בין רובה סער מסוג M-16 לבין אקדח מוסב, והן ביחס לתרומתם הנמוכה יחסית של שני הנאשמים לביצוע העסקה, וזאת בהשוואה לנאשם

ע"פ 4837/20 פלוני נ' מדינת ישראל (29.6.2021) - המערער הורשע בעבירות של רכישה וסחר בנשק (אקדח) בכך שרכש אקדח, סמוך לשנת 2012, ומכר אותו לאחר תמורת קיזוז חוב. בשנת 2016 רכש המערער אקדח נוסף וכחודש לאחר מכן מכר אותו לאותו אדם ממנו רכש אותו. בנוסף, הורשע המערער בעבירה של החזקת נשק (רובה מאולתר) למשך שעתיים בלבד, בשנת 2016. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם הנע בין 24 ל-50 חודשי מאסר** וגזר עליו 32 חודשי מאסר. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה.

ת"פ (חיפה) 57001-11-21 מדינת ישראל נ' מוסא (7.3.2023) - ביחס לנאשם 1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו **בעבירה של סחר בנשק ועבירות של נשיאה והובלה**, בכך שנכח בעת ביצוע עסקת סחר של אקדח מתוצרת Bernardelli ו-30 כדורים לסוכן משטרתי, וקושר בין הסוכן לבין נאשמים 2 ו-3. במסגרת הודאת הנאשם הצהירה התביעה כי מוסכם שהנאשם לא היה מקור הנשק. בית המשפט קבע בעניינו **מתחם הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר** וגזר עליו 30 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית.

ת"פ (ירושלים) 54460-03-21 מדינת ישראל נ' טסמה (30.1.2023) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בחמש עבירות של סחר בסמים, **שתי עבירות של סחר בנשק ותחמושת (אקדחים), שתי עבירות של נשיאת נשק ושתי עבירות של הובלת נשק**. ביחס לעבירות הנשק קבע בית המשפט מתחם נפרד **הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר** וגזר עליו עונש כולל של 30 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית, תוך התחשבות בהליך השיקומי שעבר.

ת"פ (ב"ש) 18039-10-21 מדינת ישראל נ' שניור (15.1.2023) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע **שתי עבירות של סחר בנשק** (אקדחים, באחת מהן גם מחסנית ותחמושת) לסוכן משטרתי. בית המשפט קבע **מתחם הנע בין 40 ל-60 חודשי מאסר** וגזר עליו 45 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית.

בהינתן האמור לעיל, ותוך מתן משקל גם לנסיבות הייחודיות של העסקה הקונקרטית ולחלקם של הנאשמים, ראיתי לקבוע מתחם **הנע בין 32 חודשי מאסר ל-60 חודשי מאסר**.

קביעת העונש המתאים

9. בקביעת העונש המתאים יש מקום לשקלל את אותן נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שאעמוד עליהן בהמשך.

מעבר לכך, דומני כי לא ניתן להתעלם מהחובה להפעיל גם שיקולי צדק והגינות, והדברים נאמרים בעיקר ביחס להתנהלות הרלוונטית לאישום הנשק.

במה הדברים אמורים?

לא הייתה מחלוקת כי בין הסוכן לנאשם 1 שררו קשרי חברות עמוקים אשר הולכים שנים רבות לאחור; לא הייתה אף מחלוקת בדבר נתוני הבסיס המורכבים של נאשם 1. מדובר בנאשם אשר סיים 8 שנות לימוד, הצליח ללמוד קרוא וכתוב בשנות ה-20 המאוחרות בחייו, לא גויס לצבא, צרך סמים לאורך השנים באופן התמכרותי, והתמכר מגיל צעיר אף להימורים; לא הייתה אף מחלוקת ביחס לעובדה כי מצבו הכלכלי של הנאשם, שהוא פועל יוצא של אורח החיים ההתמכרותי שניהל, הוא קשה ביותר. הדברים עולים מאסופת המסמכים שהגיש בא-כוחו לעניין העונש, המלמדים כי לנאשם חובות לגורמים שונים בסך העולה על 2,000,000 ₪, ובגין חובות אלה מתנהלים כנגדו הליכי הוצאה לפועל. הסנגור הוסיף וציין כי לצד חובות אלה צבר הנאשם גם חובות לגורמים שונים, חלקם עברייניים. הנאשם ציין בדברו האחרון כי במהלך התקופה שקדמה לעבירות, ירו גורמים עברייניים על ביתו.

שיטת הפעלת סוכנים משטרתיים היא שיטה מקובלת, לגיטימית, ויש בה כדי להילחם באופן אפקטיבי בביצוע עבירות סמים ונשק. יחד עם זאת, יש ליתן את הדעת לאופן בו מבוצעת הפעלת הסוכן, כמו גם למיהותם של אותם "נאשמים בפוטנציה" אליהם נשלח הסוכן על-מנת לרקום עימם קשר פלילי שיוביל להפללתם. נוכח נתוני המוחלשים של נאשם 1, והעובדה כי אינו חלק מ"עולם הסחר בנשק", מצאתי טעם מסוים בטענת הסנגור שביקר את החלטת המשטרה לשגר אליו את הסוכן, ולבקש ממנו לרכוש נשק. אין בעצם פעולת המשטרה, בנסיבותיו הייחודיות של תיק זה, כדי להוביל לקביעת מתחם שונה, שכן הנאשם "התגייס" לעמוד בבקשת הסוכן, וערך את החיבור עם אותו אחר (ספק הנשק), אך דומני כי יש במכלול הנסיבות כדי להצדיק התחשבות עת ייקבע עונש כולל בעניינו.

לאחר שעמדתי על נתון זה, יש להידרש לאותן נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הרלוונטיות לקביעת העונש המתאים.

10. שני הנאשמים קיבלו אחריות מלאה על מעשיהם בלא שגובשה הסכמה לעניין העונש, תוך שקבלת האחריות הובילה לחיסכון בזמן ציבורי ולחיסכון בעדות הסוכן המשטרתי. בהודאה טמונה הקלה מובנית, וכך יש לפעול אף בענייננו;

שני הנאשמים בעלי נתונים מורכבים שאף הם מצדיקים התחשבות בענישה. עמדתי לעיל על נתוניו של נאשם 1, ואציין כי גם נאשם 2, כעולה מתסקיר שרות המבחן שהוגש, מחזיק בנתונים לא פשוטים. מדובר במי שגדל בצל קשיים כלכליים, התמודד בצבא עם בעיות ת"ש רבות (עד ששוחרר משירות), נקלע לחובות לאחר כשל עסקי, עבד במספר עבודות על-מנת לדאוג למשפחתו, כאשר שתיים מבנותיו סובלות מבעיות רגשיות לא פשוטות.

עברו הפלילי של נאשם 1 כולל הרשעות בעבירות רכוש וסמים, בגין אף ריצה תקופות מאסר קצרות בנות מספר חודשים. על אף שניתן למצוא גיליונות הרשעות מכבידים באופן משמעותי מגיליון הרשעותיו של הנאשם, ברור כי קיומן של הרשעות קודמות מהווה נתון לחומרה בקביעת העונש בתוך המתחם. לצד זאת, אציין כי הרשעתו האחרונה בעבירות רכוש, משקפת עבירות שבוצעו לפני כ-8 שנים, והרשעתו האחרונה בעבירות סמים, משקפת עבירות שבוצעו לפני כ-14 שנים, ונראה שאינן מן החמורות, שכן העונש שנגזר על הנאשם עמד על 5

חודשי מאסר בלבד.

עברו הפלילי של נאשם 2 כולל הרשעות בעבירות רכוש בגין ריצה תקופות מאסר קצרות של 6 חודשים, 8 חודשים ו-3 חודשים. כמו נאשם 1 גם הרשעותיו של נאשם 2 הן פועל יוצא של עבירות ישנות באופן יחסי, מהשנים 2001, 2003, 2009 ו-2015. לחובת הנאשם הרשעה בעבירה של החזקת סם לצריכה עצמית משנת 2009. מדובר בגיליון שאינו מכביד, הגם שיש לו השפעה מסוימת על קביעת העונש המתאים בתוך המתחם.

בעניינו של נאשם 2 ניתן להתחשב גם בתקופה הלא קצרה בה שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני

11. לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על כל אחד מהנאשמים עונש כולל, בהתאם להוראת סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, כמפורט להלן:

נאשם 1

א. 4 שנות מאסר לריצוי בפועל החל מיום מעצרו - 28.2.22.

ב. 9 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת נשק מסוג פשע או עבירת סמים מסוג פשע.

ג. 5 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת נשק מסוג עוון.

ד. קנס בסך ₪ 30,000 (המשקף את הסכום שהתקבל מעסקת הסמים) או 15 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.1.24.

נאשם 2

א. 34 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו (28.2.22 עד 18.9.22). הנאשם יתייב לריצוי עונשו ביום 10.10.23 בשעה 09:00 בכלא ניצן או במקום אחר עליו יורה שב"ס בהליך המיון המוקדם, ככל שייערך כזה.

ב. 9 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת עמוד 10

נשק מסוג פשע או עבירת סמים מסוג פשע.

ג. 5 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת נשק מסוג עוון.

ד. קנס בסך 16,000 ש"ח או 8 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.1.24.

ניתן צו למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום ט"ו באב תשפ"ג, 02/08/2023 במעמד הנוכחים.

**בני שגיא, שופט
סגן נשיא**